

Sekretariatet för Rådet för den officiella statistiken
SCB
Box 24 300
104 51 Stockholm

Datum 2005-01-12
Dnr KUR 2004/3619
Er beteckning 2004/1456

YTTRANDE

Officiell statistik och kriterier för tillräcklig kvalitet.

Sammanfattning

Kulturrådet ställer sig i huvudsak bakom kriterierna för tillräcklig kvalitet i officiell statistik men ser att statistik användarnas behov behöver utvecklas och preciseras för att kunna ge en tydligare vägledning i kvalitetsarbetet. Kulturrådet stödjer inriktningen på det fortsatta arbetet både med datum för offentliggörande av statistik och förnyelse och fördjupning av kriterierna för tillräcklig kvalitet. Kulturrådet tolkar förslaget med en nivåindelning (betygssättning) av statistikens kvalitet som att det är den statistikansvariga myndigheten själv som sätter betyget och att betyget endast används inom den egna myndigheten i utvecklings syfte. Detta bör i så fall förtydligas.

Kulturrådet välkomnar initiativet då myndigheten uppfattar att det råder en viss oklarhet om vad begreppet "officiell statistik" innebär och vilken roll de statistikansvariga myndigheterna har när det gäller att definiera statistikens innehåll, omfattning och kvalitet. "Officiell statistik" innebär en förväntan om att vissa kvalitetsmått har uppfyllts. Att helt och hållet överlåta kvalitetsbedömningen till statistikansvariga myndigheter och användare medför en risk att begreppet urholkas. En standardisering och ett förtydligande av kvalitetskraven är således en mycket angelägen fråga. Vi ser även positivt på det fortsatta arbetet med en nivåindelning.

Förslaget till kvalitetskriterier har starkt fokus på statistik användarna och deras behov. Användarna är dock ofta en heterogen grupp med olika förutsättningar, behov och förväntningar. Användare kan till exempel vara den egna myndigheten där statistiken används i verksamhetsuppföljning, erfarna forskare som behöver data i sitt arbete, politiska beslutsfattare på olika nivåer, journalister elever som ska skriva en uppsats eller en intresserad allmänhet.

Att användarna har olika behov innebär också en möjlig konflikt mellan olika användares intressen. Det nuvarande förslaget hänvisar exempelvis till de "viktigaste" och "väsentligaste" användarna (s 5), vilket implicit förutsätter en gradering av användarnas betydelse. Denna motsättning måste emellertid synliggöras och diskuteras öppet och mer ingående. Vem bestämmer vilka användare som är "väsentliga" och vilka intressen som ska ha företräde?

Kulturrådet menar att kvalitetsbegreppet behöver förtydligas i sina olika dimensioner. Användarna kan till exempel ha inflytande på vilken statistik som produceras, tillgänglighet och sökbarhet, publicerings- och presentationsform samt vilka analyser som görs. Användarna kan eller bör i mindre grad ha inflytande på sådant som berör de statistiska metoderna för undersökningen såsom val av population, urvalsmetod, bortfallsanalys och vilken nivå data kan publiceras för att inte känslig information ska röjas.

I tillägg till dessa övergripande synpunkter påpekas att kriterium 1 under rubriken Planering (sidan 6) – ”Relevanta EU-förordningar följes och anges” – bör flyttas till sidan 4 och ingå i avsnittet Lagar, förordningar och föreskrifter som styr den officiella statistiken.

I detta ärende har Kristina Rennerstedt beslutat efter föredragning av Annika Jonsson. I hanteringen av ärendet har även Annica Dahl och Therese Reitan deltagit.

På Kulturrådets vägnar,

Kristina Rennerstedt

Annika Jonsson

Kopia f.k.: Utbildnings- och kulturdepartementet